

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Μαρτίου –
Απριλίου 2018.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Συνέχιση της Βελτίωσης του Οικονομικού Κλίματος Α΄ τριμ. 2018. Η πορτογαλική οικονομία συνέχισε να αναπτύσσεται το α΄ τρίμηνο του τ.ε. ενώ η ανεργία καταγράφει σημαντική υποχώρηση κάτω από το 8%. Η οικονομική δραστηριότητα έχει επιταχυνθεί με κινητήριο μοχλό την αύξηση επενδύσεων και εξαγωγών. Η απασχόληση αυξήθηκε ταχύτερα από την αύξηση του ΑΕΠ, ιδιαίτερα στις υπηρεσίες υψηλής έντασης εργατικού δυναμικού, ενώ η αύξηση των μισθών παρέμεινε υποτονική. Οι ανισοροπίες μειώνονται στο πλαίσιο των ευνοϊκών μακροοικονομικών και χρηματοπιστωτικών συνθηκών, αλλά το δημόσιο και ιδιωτικό χρέος και η αρνητική καθαρή εξωτερική θέση παραμένουν σε υψηλά επίπεδα. Παραμένουν επίσης προκλήσεις, όσον αφορά την παραγωγικότητα της εργασίας, την ανισότητα των εισοδημάτων, τον κατακερματισμό της αγοράς εργασίας.

 Συμφώνα με τα στοιχεία της Πορτογαλικής Στατιστικής Υπηρεσίας όλοι οι μακροοικονομικοί δείκτες εμφάνισαν αξιοσημείωτη βελτίωση του προηγούμενου έτους. Συγκεκριμένα το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,6%, δημοσιονομικό έλλειμμα περιορίστηκε σε 1,06% του ΑΕΠ, Δημόσιο Χρέος ανήλθε σε 126,5% από 130,1% του ΑΕΠ το 2016, ενώ η ανεργία παρουσίασε σημαντική αποκλιμάκωση και τον Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους κυμάνθηκε σε 8,1%. Το ευνοϊκό οικονομικό κλίμα συνεχίστηκε και το Α τριμ.2018. Συγκεκριμένα η ανεργία μειώθηκε σε 7,6% τον Μάρτιο τ.ε. ενώ τόσο οι εξαγωγές όσο και εισαγωγές παρουσίασαν αύξηση.

Δημοσιονομικά Μεγέθη 2017 και εκτιμήσεις 2018

	2017		2018 (εκτιμήσεις)
Αύξηση ΑΕΠ	2,6%		2,2%
Έλλειμμα	1,0% του ΑΕΠ	2,527δισ ευρώ	0,6% του ΑΕΠ
Δημόσιο Χρέος	126,2 % του ΑΕΠ	242,6δισ ευρώ	120% του ΑΕΠ
Πληθωρισμός	1,03%		1%
Ανεργία (ετήσια)	8,9%		7,4

🇵🇹 Στην έκθεση με τις εαρινές προβλέψεις το ΔΝΤ, αναθεώρησε επί τα βελτίω τις εκτιμήσεις του για την πορεία της πορτογαλικής οικονομίας για το τρέχον έτος. Σε διάστημα 3 μηνών από τις προηγούμενες εκτιμήσεις του περασμένου Δεκεμβρίου, προβλέπει αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,4% συγκριτικά με την προηγούμενη πρόβλεψη που εκτιμούσε αύξηση κατά 2,2%. Σημειώνεται ότι στο πρόγραμμα σταθερότητας που παρουσίασε η πορτογαλική κυβέρνηση, προβλέπεται ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ για το 2018 στο 2,3%, άποψη που συμμερίζεται και η Τράπεζα της Πορτογαλίας.

🇵🇹 **Πρόωρη αποπληρωμή χρέους προς το ΔΝΤ.** Στο πλαίσιο της πολιτικής της για πρόωρη αποπληρωμή δανείων του ΔΝΤ προκειμένου να εξοικονομεί πόρους από τα υψηλότερα επιτόκια του Ταμείου, η Πορτογαλική Κυβέρνηση έχει πετύχει την αποπληρωμή του 83% του συνολικού δανείου προς το ΔΝΤ. Ήδη έχει αποπληρώσει 26,3 δις ευρώ από σύνολο 29 δις.

🇵🇹 **Έκθεση ΕΕ για την πορεία της Πορτογαλικής Οικονομίας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου.** Αναγνωρίζεται η πρόοδος που έχει συντελεστεί με ταχύτερη αύξηση του ΑΕΠ λόγω ενίσχυσης του εξαγωγικού τομέα της οικονομίας και της αύξησης των επενδύσεων και της ιδιωτικής κατανάλωσης και την δημιουργία ενός σταθερού οικονομικού περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα εκτιμά ότι το δημόσιο και ιδιωτικό χρέος παραμένει υψηλό, σημειώνοντας τις προκλήσεις στην παραγωγικότητα της εργασίας, τις υψηλές εισοδηματικές ανισότητες και τον κατακερματισμό της αγοράς εργασίας και το χαμηλό επίπεδο επενδύσεων.

🇵🇹 **Αξιολόγηση της Πορτογαλικής Οικονομίας από τη Standard & Poor's/ Θετικές προοπτικές.** Ο οίκος αξιολόγησης Standard & Poor's διατήρησε σταθερή τη βαθμολογία της πορτογαλικής οικονομίας κατά την πρώτη αξιολόγηση του έτους, έπειτα από την αναβάθμισή της σε BBB-/A-3 το Σεπτέμβριο του 2017. Κατά την αξιολόγηση της πορτογαλικής οικονομίας, η S & P τόνισε τις προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης σε ισχυρή και ευρεία βάση, τη συνέχιση της δημοσιονομικής εξυγίανσης, καθώς και τη συνεχή μείωση του δημοσίου χρέους. Υπενθυμίζεται ότι από τους τρεις διεθνείς οίκους αξιολογήσεις μόνο η Moody's διατηρεί ακόμη την Πορτογαλία στην κατηγορία των μη επενδυτικών προορισμών με θετικές όμως προοπτικές, και αναμένεται πιθανότατα η αναβάθμισή της στην επόμενη εαρινή έκθεση του οίκου.

🇵🇹 **Πτώση πορτογαλικών επιτοκίων δανεισμού.** Η Πορτογαλία προχώρησε στην έκδοση 10ετούς ομολόγου ύψους 1,25 δις ευρώ με επιτόκιο 1,7% ενώ επίσης προχώρησε σε έκδοση 27 έτους ομολόγου ύψους 250 εκ. ευρώ με λήξη το 2045 και με επιτόκιο 2,8%.

🇵🇹 **Η κυβέρνηση παρουσίασε πρότασή της για ολική αναθεώρηση της εξέλιξης των Δημόσιων Υπαλλήλων.** Τον Ιανουάριο και το Φεβρουάριο τ.ε. σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε η υφυπουργός Δημόσιας Διοίκησης και Απασχόλησης Fátima Fonseca, 40.000 εργαζόμενοι της κεντρικής διοίκησης έλαβαν αύξηση του μισθού τους λόγω αποκατάστασης της σταδιοδρομίας τους. Η κυβέρνηση προσδοκεί ο αριθμός αυτός να υπερδιπλασιαστεί το Μάρτιο, καλύπτοντας 80.000 εργαζόμενους και αναμένει να καλύψει το 80% σε σύνολο 400 χιλ. δημοσίων Υπαλλήλων κατά τη διάρκεια του τ.ε. Υπενθυμίζεται ότι κατά την παρουσίαση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2018, ο υπουργός Οικονομικών είχε ανακοινώσει το ξεπάγωμα της σταδιοδρομίας και της μισθολογικής εξέλιξης για 400.000 εργαζόμενους στη Δημόσια Διοίκηση

🇵🇹 **Εκσυγχρονισμός εθνικού σιδηροδρομικού δικτύου Πορτογαλίας- Επέκταση Δικτύου και διασύνδεσή του με ευρωπαϊκά δίκτυα.** Οι πρωθυπουργοί της Πορτογαλίας, Antonio Costa, και Ισπανίας, Mariano Rajoy, καθώς και η Επίτροπος Μεταφορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κα Violeta Bulc, παρέστησαν στις 5 Μαρτίου τ.ε. στην τελετή έναρξης εργασιών εκσυγχρονισμού της σιδηροδρομικής γραμμής μεταξύ των πόλεων Covilhã-Guarda, στη Βόρεια Πορτογαλία, που αποτελεί μέρος έργων για τον εκσυγχρονισμό της ευρύτερης σιδηροδρομικής σύνδεσης του Βόρειου σιδηροδρομικού άξονα που συνδέει τις δύο Ιβηρικές χώρες. Το τμήμα της σιδηροδρομικής

αυτής σύνδεσης έχει μήκος 46 χιλιομέτρων και ευρίσκεται εκτός λειτουργίας από 10ετίας, λόγω προβλημάτων χρηματοδότησης και εκκινεί εκ νέου με έργα εκσυγχρονισμού και ηλεκτροδότησης, προϋπολογισμού ύψους 85 εκ. ευρώ, εκ των οποίων τα 68 εκ. από κοινοτικές πηγές. Σύμφωνα με δηλώσεις του Πορτογάλου Υπουργού αρμοδίου για τις Υποδομές κ. Pedro Marques το έργο αυτό αποτελεί τη μεγαλύτερη δημόσια επένδυση στην Β. Πορτογαλία. Επισημαίνεται ότι η Πορτογαλία προωθώντας τις σιδηροδρομικές διασυνδέσεις της με την Ισπανία, πέρα από την ανάπτυξη των επιβατικών και εμπορευματικών της μεταφορών, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής μεταφορών, αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των εμπορικών της Λιμένων στον Ατλαντικό – Sines, Setúbal, Aveiro, Leixões – προκειμένου να καταστούν ενδιάμεσοι σταθμοί μεταξύ Ευρώπης- Ασίας και Αμερικής.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Επιπτώσεις στην Πορτογαλική Μεταλλουργία λόγω δασμών ΗΠΑ/ Αβεβαιότητα στη βιομηχανία χάλυβα και αλουμινίου. Η αμερικανική αγορά αποτελεί τον 5 μεγαλύτερο πελάτη της εγχώριας μεταλλουργίας. Οι εξαγωγές χάλυβα και αλουμινίου στις ΗΠΑ υπερ-πολλαπλασιάστηκαν τα τελευταία χρόνια. Οι πωλήσεις χάλυβα πολλαπλασιάστηκαν 18 φορές από το 2009, ενώ το 2017 υπερδιπλασιάστηκαν, αγγίζοντας τα 108,1 εκ. δολάρια (88 εκ. ευρώ), σύμφωνα με στοιχεία της κυβέρνησης των ΗΠΑ. Συνολικά οι πορτογαλικές εξαγωγές προϊόντων μεταλλουργίας (κυρίως σε τελικό προϊόν) ανήλθαν σε 534 εκ. ευρώ το 2017 καθιστώντας τις ΗΠΑ τον πέμπτο μεγαλύτερο πελάτη της Πορτογαλίας. Τόσο η Πορτογαλική Ένωση Αλουμινίου όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση Αλουμινίου, των οποίων οι θέσεις εν πολλοίς ευθυγραμμίζονται, ήδη ασκούν πιέσεις στις Βρυξέλλες ώστε να λάβουν αμυντικά μέτρα και να αποτρέψουν το ανωτέρω σενάριο.

 Πορτογαλικός Τραπεζικός Τομέας/ Προσβασιμότητα από τους Πολίτες στο Τραπεζικό Δίκτυο. Ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης, αλλά και της πολιτικής εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης των πορτογαλικών τραπεζών, το δίκτυο των τραπεζικών υποκαταστημάτων, έχει συρρικνωθεί σημαντικά τα τελευταία έτη. Σημειώνεται ότι μόνο την περσινή χρονιά διακόπηκε η λειτουργία 300 υποκαταστημάτων από τις 5 μεγαλύτερης τράπεζες της χώρας. Συγκεκριμένα έπαυσαν να λειτουργούν 129 υποκαταστήματα της Caixa Geral de Depositos, της μεγαλύτερης - πρώην κρατικής- τράπεζας της χώρας, 111 από τη BPI, 67 από τη Santander Totta, 58 από τη Novo Banco και 29 από τη BCP (Banco Comercial Português). Σύμφωνα με δηλώσεις των προέδρων των τραπεζικών ιδρυμάτων, η αναδιάρθρωση θα συνεχιστεί με περαιτέρω κλείσιμο καταστημάτων και μείωση του προσωπικού, ώστε να μειωθεί περαιτέρω το λειτουργικό κόστος των τραπεζών. Οι περισσότερες πορτογαλικές τράπεζες εφαρμόζουν επιθετικά μέτρα για τη μείωση του λειτουργικού κόστους ή/και την αναδιάρθρωση των δομών τους, ενώ συγχρόνως αυξάνεται η ψηφιοποίηση των τραπεζικών υπηρεσιών τους ως αντιστάθμισμα του περιορισμού του δικτύου των τραπεζικών υποκαταστημάτων τους.

 Υψηλό ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων στις πορτογαλικές τράπεζες. Σύμφωνα με μελέτη της Dagong Global, το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων ανερχόταν στα τέλη του 2017 σε 14,6% έναντι 4,2% του μέσου ευρωπαϊκού. Ο οίκος αξιολόγησης καλεί τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα όπως ενισχύσουν τις προσπάθειες τους, μειώνοντας το ποσοστό των κόκκινων δανείων μέσω πολιτικής πώλησης τους σε ξένους ομίλους.

 Αύξηση τιμών ακινήτων. Το τέταρτο τρίμηνο του 2017 (τελευταίους 12 μήνες), η μέση τιμή/ τετραγωνικό μέτρο των κατοικιών στη χώρα ανήλθε σε 932 ευρώ, + 7,6% σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του 2016 (866 ευρώ ανά μέτρο τετράγωνο). Στην εξεταζόμενη περίοδο, 39 δήμοι που βρίσκονται κυρίως στο Αλγκάρβε και στη μητροπολιτική περιοχή της Λισαβόνας, παρουσίασαν μέση τιμή πώλησης κατοικιών πάνω από την εθνική αξία. Σε σύγκριση με την ίδια

περίοδο, οι επτά πόλεις της χώρας με περισσότερους από 100 χιλιάδες κατοίκους σημείωσαν αύξηση στις τιμές κατοικιών. Οι πόλεις της Λισαβόνας (+ 18,1%), Πόρτο (+ 17,6%) και Amadora (+ 15,9%) παρουσίασαν τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του 2016. Η πόλη της Braga καταχωρήθηκε η χαμηλότερη σχετική ανάπτυξη (+ 5,4%) μεταξύ πόλεων με περισσότερους από 100 χιλιάδες κατοίκους.

Ενδιαφέρον ξένων για αγορά κατοικίας σε Πορτογαλία. Οι Γάλλοι αποτελούν την μεγαλύτερη εθνικότητα ξένων που αγόρασαν ακίνητα το 2017 στην χώρα. Συγκεκριμένα οι Γάλλοι αγοραστές ήταν το 29% του συνόλου των ξένων αγοραστών, ακολουθούμενοι από τους Βραζιλιάνους (19%), τους Άγγλους (11%), τους Κινέζους (9%) και τους υπηκόους της Αγκόλας με 7,5%.

Τουρισμός. Το 2017 επισκέφθηκαν την Πορτογαλία άνω των 20 εκ. τουριστών, ενώ τα έσοδα του τουρισμού ανήλθαν σε 15 δις ευρώ. Οι Άγγλοι αποτελούν την μεγαλύτερη εθνικότητα ξένων επισκεπτών στη χώρα, ακολουθούμενοι από τους Ισπανούς, Γάλλους, Γερμανούς.

Γ. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.

Διμερές εμπόριο το Α΄ δίμηνο 2018 παρουσιάζει αύξηση συγκριτικά με την αντίστοιχη περίοδο των δύο προηγούμενων ετών. Συγκεκριμένα οι ελληνικές εξαγωγές ανήλθαν σε 24,4 εκ. ευρώ έναντι 21,2 εκ. ευρώ το 2017. Αντίστοιχα οι εισαγωγές από Πορτογαλία ανήλθαν σε 26,6 εκ. ευρώ έναντι 17,5 εκ. ευρώ την ίδια περίοδο το 2017. Σημειώνεται ότι υπάρχει διαφοροποίηση των στοιχείων μεταξύ των ελληνικών και πορτογαλικών στατιστικών που οφείλεται κυρίως στο διμερές εμπόριο πετρελαιοειδών.

	Ιαν-Φεβ 2018	Ιαν-Φεβ 2017	Ιαν-Φεβ 2016
Ελληνικές Εξαγωγές	24.441.139	21.223.763	19.170.207
Πορτογαλικές Εξαγωγές	26.652.118	17.561.732	18.392.684
Όγκος Εμπορίου	51.093.257	38.785.495	37.562.891
Ισοζύγιο	(2.210.979)	3.662.031	777.523

Πηγή: INE.pt (Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία), σε ευρώ

Αύξηση εξαγωγών προϊόντων ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας σε Πορτογαλία. Σημαντική είναι η αύξηση για τις ελληνικές εξαγωγές τσιπούρας και λαυράκι το 2017. Συγκεκριμένα και όσον αφορά την Τσιπούρα οι ελληνικές εξαγωγές υπερέβησαν τις αντίστοιχες ισπανικές και κατέλαβαν την πρώτη θέση στην πορτογαλική αγορά με ποσοστό 38,4% της αγοράς. Όσον αφορά το Λαυράκι, οι ελληνικές εξαγωγές καλύπτουν το 50% της πορτογαλικής αγοράς όπως φαίνεται στους κατωτέρω πίνακες.

Εισαγωγές Τσιπούρας σε Πορτογαλία

	2015		2016		2017	
	Αξία	ποσοστό %	Αξία	ποσοστό %	Αξία	ποσοστό %
Ελλάδα	18.322.624	32,81%	20.911.421	34,57%	27.158.335	38,34%
Ισπανία	31.284.119	56,02%	29.710.937	49,12%	26.228.863	37,02%
Τουρκία	3.840.833	6,88%	8.555.698	14,15%	14.146.804	19,97%

Πηγή: Eurostat 2018, σε ευρώ

Εισαγωγές Λαυράκι σε Πορτογαλία

	2015		2016		2017	
	Αξία	ποσοστό %	Αξία	ποσοστό %	Αξία	ποσοστό %
Ελλάδα	11.153.877	39,61%	14.904.665	42,63%	18.917.752	50,97%
Ισπανία	16.248.030	57,70%	18.974.993	54,28%	15.715.178	42,34%
Ολλανδία	1.363	0,00%	6.336	0,02%	1.254.312	3,38%

Πηγή: Eurostat 2018, σε ευρώ

 Διεθνής Έκθεση Ειδών Λαϊκής Τέχνης. Πραγματοποιείται στη Λισσαβόνα από 23 Ιουνίου έως 1 Ιουλίου 2018 η διεθνής έκθεση λαϊκής τέχνης και παραδοσιακών προϊόντων FIA LISBOA (<http://fialisboa.fil.pt/>), (<https://www.facebook.com/FIA.FIL>) η οποία αποτελεί τη μεγαλύτερη στον κλάδο της στην ιβηρική χερσόνησο, με 640 εκθέτες από 37 χώρες και 100.000 επισκέπτες.